

Böner under passionstiden.

Barmhärtige Gud, himmelske Fader, vi tacka dig, för att du har utgivit din Son Jesus Kristus i den djupaste förnedring på det att vi genom honom måtte upphöjas till delaktighet i din härlighet. Låt din Ande så regera oss, att hans lidande och död lända oss till helgelse och evig frälsning. Amen.

Vi tacka dig, himmelske Fader, för att du så älskade världen, att du utgav din enfödde Son på det att han skulle bereda oss en evig förlossning. Gis oss nåd, att rätt betänka den omätliga kärlek, som drev Jesus Kristus in i ångest, pina och död. Vi bedja dig: drag oss alla till hans kors, så att vi delaktiggöras av hans kärlek, uppväckas ur vår syndasäkerhet och tröstas i vår bedrövelse. Skänk våra hjärtan förlåtelsens frid. Giv oss din Ande, som gör Frälsarens föresyn levande för oss. Hjälp oss att följa honom efter, så att vi bli starka i tro, brinnande i kärlek, ståndaktiga i tålmod, villiga i försakelse och uthålliga i lydnad. Förläna oss att vi med honom omsider må vinna den eviga saligheten och där bland de frälsta skarnna prisa och lova dig, du nåderike Fader tillika med Sonen och Hugsvalaren. Amen.

Våra gamla orglar.

Ett principuttalande.

Kyrkosångens Vänners Centralstyrelse, som närmast genom sin orgelsektion söker följa utvecklingen även på orgelbyggeriets område, har sisilidna december månad till rikets domkapitel utsänt följande uttalande, som undertecknats av Centralstyrelsens ordförande, professor G. Aulén, Lund och musikdirektör W. Ahlén, Stockholm.

Bland våra kyrkors kulturvärden från äldre eller senare tid torde kyrkoorgeln intaga en särställning med avseende på såväl dess praktiska uppgifter som dess egenskap av kyrkoinventarium.

Här är icke platsen att orda om orgelns betydelse vid gudstjänsten eller vid framförandet av kyrklig musik överhuvud. Att den på grund av sin kyska, världsfrånvända klangkaraktär av ålder innehar privilegium att utgöra kyrkans instrument framför andra torde vara ett ofrånkomligt faktum. Och att orglar särskilt från tidigare epoker utmärkta genom sin märgfulla äkta, från all förvekligande orkesterimitation bevarade klang, äro i sällspord grad lämpade för utförandet av vår liturgiska musik torde vara lika obestriddt. Det kan förefalla som om redan denna enastående egenskap hos våra kyrkoorglar skulle berättiga dem till att bliva behandlade med minst lika stor pietet vid renoveringar och ombyggnader — vilka givetvis förr eller senare bliva nödvändiga — som kyrkorummets övriga konstföremål. Ty som ett konstföremål och ingenting mindre bör kyrkoorgeln betraktas.

Emellertid giver erfarenheten vid handen att endast orgelns yttre, orgelhuset, åtnjuter lagligt skydd. (Utan Kungl. Byggnadsstyrelsens medgivande får nämligen icke den minsta förändring av ex. orgelfasaden företagas). Orgelns inre, det egentliga orgelverket, är i avsaknad av dylikt skydd. Flerstädes synes det vid renoveringar vara utlämnat åt rena godtycket.

Mångfaldiga exempel skulle kunna givas på hurusom genom dylika bestämmelser eller rättare genom frånvaron av bestämmelser äldre orglar av hög klanglig kvalitet fått lämna plats åt nya, vilka ifråga om intonation varit avgjort underlägsna de förra.

Att riva ned en gammal orgel av förnämlig klang och ersätta den med en ny endast på grund av att mekaniken är utsliten skulle i våra dagars Tyskland betecknas som ett brott. Alltmera synes man där komma till insikt om vilka utomordentliga värden av icke endast historisk utan även praktisk art, som just de gamla orglarna representera.

Orgelsektionen inom Kyrkosångens Vänners Centralkommitté, vilken är medveten om den fara som hotar våra kyrkors orgelbestånd, vågar fästa H. Domkapitlets uppmärksamhet på berörda förhållanden och hemställer vördsamt i väntan på ändrad lagstiftning att Domkapitlet behagade vidtaga åtgärder i syfte att förhindra spolierandet av goda äldre orglar. Det synes orgelsektionen lämpligt att församlingarna föreslås, att när fråga om ny-, om- eller tillbyggnad av orgel blir aktuell, tre sakkunniga, helt opartiska personer tillkallas för att verkställa *inventering* av den gamla orgeln samt på grund därav till vederbörande församlings kyrkoråd *inlämna förslag* angående eventuell renovering eller tillbyggnad av orgeln.
